

Whitepaper Intuïst®

Auteur: Cato Pater

De wetenschap achter systemische vernieuwing en beziel
leiderschap, vanuit kwantumfysica, neuroscience en archetypen.

Inleiding

Vernieuwers letten op signalen waarin de richting van de toekomst zich aankondigt

Voorwoord

Deze Whitepaper is voor vernieuwers in organisaties. Je vindt hier het gedachtegoed van mijn Serious Game Intuïst. Hopelijk inspireert het je om menselijke vermogens nóg beter te benutten en te durven kiezen voor dat wat je echt bezielt.

In een wereld van versnelling en complexiteit zoeken leiders niet langer alleen naar data, maar naar betekenis. De rationele manier van kijken, oorzaak en gevolg, lineaire verbanden, schiet tekort bij het navigeren van verandering. Intuïst vertrekt vanuit een ander principe: de werkelijkheid is geen vaststaand decor, maar een levend veld dat meebeweegt met je waarneming.

Een van onze verantwoordelijkheden in het leven is open te staan en te leren, waardoor we op den duur beter in staat zijn nieuwe realiteiten die zich aan ons voordoen aan te voelen en te verwerkelijken.

Joseph Jaworski Synchronicity: The Inner Path of Leadership.(1996, p183)

De huidige leider acteert in een wereld waar verandering een constante is. Dat vraagt om andere vaardigheden, kennis en talenten als het tijdperk hiervoor. In de industriële revolutie ging het om handmatig mensenwerk op te schalen. Machines werden ontwikkeld. Het behoeftede vooral goed management.

In het technologische én spirituele tijdperk, waar we nu in zijn beland, gaat het om ons mens-zijn en om het vinden van oplossingen voor een overvolle planeet. Er is een digitale evolutie gaande zodat we ons snel kunnen verbinden. Maar die snelheid en toegang tot informatie heeft ook een keerzijde. De burn-out cijfers liegen er niet om. Straks is 1 op de 4 werknemers langdurig opgebrand.

Daarom is kennis over het brein, hoe energie werkt, maar ook wat mensen bezielt zo belangrijk. Zodat we vooral ons menselijk potentieel optimaal kunnen inzetten.

Het brein is als een radio met diverse frequenties. Onze rationele manier van denken heeft een te smalle bandbreedte om subtiele signalen op te vangen. De kunst is om het juiste programma te kiezen.

Wie leert toevalsdenken , het vermogen om betekenis te herkennen in ogenschijnlijk toevallige gebeurtenissen, betreedt het domein waar wetenschap en mystiek elkaar raken."

Toen Cato Pater in 2010 vertrok als klinisch sociotherapeut in de GGZ had zij een laatste gesprek met haar leidinggevende. Zoals iedereen dat weleens gebeurt zocht zij in dat gesprek naar een naam. Het lag op het puntje van haar tong. Maar ze kwam er niet op. Toen ze het los liet en het gesprek verder ging wist ze het opeens.

Deze breinkwaliteit: het Default Mode Network, moest volgens Cato in organisaties veel meer worden benut. Dát is hoe intuïtie werkt en hoe je de wijsheid in je onbewuste kunt benutten. Zij ontwikkelde Intuïst als een nieuwe manier om versneld tot inzichten te komen.

Vernieuwing wordt niet alleen door leiders bewerkstelligt. Steeds meer zien we dat vernieuwing wordt aangejaagd door professionals die vanuit een interne drive positieve impact willen maken. Of je nu leider bent of een vernieuwer zonder officiële rol. Deze White Paper richt zich op iedereen die binnen een organisatie de noodzaak voelt om het verschil te maken. Laten we werelden verbinden zodat we in alle complexiteit steeds meer heelheid kunnen brengen. Neem leiding over hetgeen wat jou bezielt!

Achtergrond en Purpose van Intuïst

Practice Based (2012-2016)

Intuïst is ontstaan tijdens een 4 jarig project van de Gemeente Groningen waaraan 450 werkzoekenden hebben deelgenomen. De doelgroep bestond uit veelal hoger opgeleide 20/30 ers die het contact met hun passies en zingeving vaak geheel kwijt waren. Het doel was niet om uitstroom naar werk te bevorderen maar verrassend genoeg gebeurde dit vaak wel. Na dit project zijn de best werkende onderdelen van de module verder onderzocht op hun werking binnen loopbaanbegeleiding, ondernemers – en leiderschaps- coaching. Honderden professionals hebben de afgelopen jaren individueel als in teams een programma gevolgd bij Intuïst. Het doel is: Bezieling in werk vanzelfsprekend maken.

Thans wordt Intuïst ingezet door facilitators binnen Gemeenten, overheid, onderwijs, gezondheidszorg en bedrijven. Hierdoor ontstaat er een co-creatie tussen collega's om samen een cultuur te vormen die uitstraalt waarin zij geloven.

Want Nelson Mandela zegt:

Be the change you want to see in the world.

Kwantumfysica

De werkelijkheid beweegt met je mee

Kernidee

De kwantumfysica leert ons dat de werkelijkheid niet vastligt totdat zij wordt waargenomen. Dit werd ontdekt middels het zogenaamde 'deeltjesonderzoek'.

Wat bleek?

Een deeltje gedraagt zich als golf of als materie, afhankelijk van de observatie. Wanneer het niet werd geobserveerd gedroeg het zich als een golfje en wanneer de onderzoeker wél keek dan werd het een staafje. Met andere woorden: hoe je kijkt, bepaalt wat je ziet.

Vertaling naar leiderschap

Als leider ben je een observator van jouw team en organisatie. Jouw overtuigingen, aandacht en taal beïnvloeden wat er zichtbaar wordt in je teams.

Wanneer zij uitsluitend kijken naar wat meetbaar is (resultaten, KPI's), missen zij de onderliggende golfbeweging: cultuur, potentieel, synchroniciteit.

De werkelijkheid bestaat niet onafhankelijk van de geest van de waarnemer.

Albert Einstein, The Born-Einstein Letters (1971)

Inzicht

Door ruimte te maken voor het niet-weten, het kwantumveld van mogelijkheden, ontstaan onverwachte verbindingen en ideeën. Toevalsdenken is in feite een kwantumhouding: openstaan voor de werkelijkheid voordat je die vastlegt in oordeel of besluit.

Reflectievragen voor vernieuwers

- Waar in mijn werk probeer ik te snel te meten in plaats van te waarnemen?
- Wat zou er gebeuren als ik mijn waarneming vertraag en vertrouw op wat zich toont?

Neuroscience

Je brein als filter van werkelijkheid

Des te meer je durft te twijfelen, des te groter worden je mogelijkheden.

Kernidee

Het brein is geen camera, maar een voorspeller. Het registreert niet wat er is, maar wat het verwacht te zien. Onze waarneming is dus grotendeels een herhaling van patronen die eerder zijn gevormd. De hersenen triggeren op afwijkingen en zoeken op onbewust niveau voortdurend naar herkenning.

Vertaling naar intuïtief handelen

Wanneer we iets onverwachts meemaken, een toevallige ontmoeting, een ingeving, een plots inzicht, is dat neurologisch een disruptie van onze voorspellende modellen. Ons brein maakt even ruimte voor iets nieuws. Dat moment van openheid is precies waar intuïtie werkt.

We kunnen onze problemen niet oplossen met hetzelfde denken waarmee we ze hebben gecreëerd.

Albert Einstein, Out of My Later Years (1950, p. 135)

Toevalsdenken als neuroproces

Het vermogen om “toeval” betekenisvol te duiden, vraagt een brein dat kan schakelen tussen focus (de prefrontale cortex) en open waarneming (het default mode network). Te veel controle sluit intuïtie af. Te weinig structuur laat het verzanden in chaos. Intuïtief leiderschap is de dans tussen beide: gestructureerde openheid.

Reflectievragen voor vernieuwers

- Hoe vaak geef ik mijn brein ruimte om te dwalen of te spelen?
- Durf ik in vergaderingen het bedenken los te laten en verwondering te laten ontstaan?
- Wanneer was de laatste keer dat ik een ‘toevallig’ inzicht kreeg na ontspanning of loslaten?

Archetypen en Symbolen

De taal van het onbewuste

Wie tot de verbeelding spreekt schept een grotere wereld.

Kernidee

Carl Jung zag dat het onbewuste niet chaotisch is, maar symbolisch geordend. Archetypen zijn universele beelden, van de leider, de leraar, de onderzoeker, die diep in ons collectieve brein verankerd liggen. Ze verschijnen in dromen, in verhalen en in toevallige ontmoetingen.

Vertaling naar innovatie

Wanneer iets “toevallig” raakt, een zin, een beeld, een ontmoeting, resoneert dat vaak met een archetypisch thema dat in jou of je organisatie actief is. Intuïst laat toevalstreffers bewust ontstaan door TalentenTypen (eigentijdse Archetypen) te laten landen op een Board met diverse levensgebieden. Deze toevallige connectie zorgt ervoor dat er verhalen naar boven kunnen komen die anders verborgen blijven. Zo leer je luisteren naar het onderbewuste weten van je systeem. Dit kan je dan vertalen naar de vraag die er persoonlijk of in de groep/het netwerk leeft.

Zolang je het onbewuste niet bewust maakt, zal het je leven sturen en noem je het lot.

Carl G. Jung, Collected Works, Deel 11 (1958, § 520)

Symbolisch leiderschap

Een intuïtieve leider kijkt door de lagen heen. Het leest symbolen in de organisatie zoals een herder het weer leest: niet letterlijk, maar via patronen, signalen en sfeer. Zo gebruikt je wijsheid als je kompas en spreek je een groter bewustzijn aan.

Reflectievragen

- Welk archetype is nu actief in mijn leiderschap? De pionier, de wijze, de heler?
- Welke symbolen keren terug in mijn werk of gesprekken, en wat willen ze mij laten zien?
- Wie in mijn omgeving nodigt me uit om groter te denken en symbolen te zien?

Toevalsdenken

De kunst van synchroniciteit

Door stil te staan bij dat wat je raakt, open je de deur naar wat je onderbewust weet.

Kernidee

Toevalsdenken is het vermogen om in het onverwachte een betekenisvolle richting te herkennen. Het is geen geloof in toeval, maar in meebewegen met het veld van mogelijkheden.

Het is droomdenken: weten dat je veel meer kunt realiseren wanneer je open staat voor dat wat je bezielt.

Synchroniciteit, zoals Jung het noemde, is wanneer innerlijke toestand en uiterlijke gebeurtenis elkaar raken. Niet via oorzaak en gevolg, maar via betekenis. Het is alsof het universum even terugpraat.

Wij zijn allen verbonden en functioneren binnen levende velden van denken en waarnemen. De toekomst ligt niet vast, zij kan worden vormgegeven.

Joseph Jaworski, Synchronicity: The Inner Path of Leadership (1996, p. 109)

Toepassing in innovatie

In complexe systemen ontstaan doorbraken niet via planning, maar via resonantie. Toevalsdenken traint teams om het veld van mogelijkheden te lezen in plaats van te controleren. Zo ontstaan vernieuwende keuzes, gedragen door intuïtie én bewustzijn.

De paradox van het mystieke

Het mystieke is niet te verklaren, maar wel te ervaren.

En precies die ervaring opent het brein voor nieuwe neurale verbindingen en onverwachte inzichten. Door het mystieke toe te laten in het rationele domein van werk, wordt innovatie weer menselijk, levend en betekenisvol.

Reflectievragen

- Hoe laat ik als leider toevalligheden of verrassingen ontstaan?
- Welke toevallige gebeurtenis bracht mij recent een nieuw inzicht?

Conclusie – Leiderschap als veld van bewustzijn

Wie vanuit Intuïst leert kijken, beweegt voorbij controle en meetbaarheid naar co-creatie met het onverwachte.

- Het laat toeval spreken.
- De werkelijkheid reageert op aandacht.
- Het brein herkent betekenis.
- De symbolen wijzen de weg.

Toevalsdenken is dan geen toevalligheid, maar een bewustzijnsprincipe. Het is de kunst om het onverklaarbare te verstaan, niet om het te verklaren, maar om het te ervaren als richtinggevend kompas voor de toekomst.

Wanneer we in dialoog gaan met het onbekende, begint de werkelijkheid met ons mee te bewegen.

Vrij naar David Bohm, On Dialogue (1996)

Kwantumfysica

Hoe je kijkt, bepaalt wat je ziet

Inzicht: In de kwantumfysica is waarneming geen passieve handeling, maar een creatieve kracht. Zodra we iets observeren, beïnvloeden we het. Dat betekent dat de werkelijkheid niet losstaat van ons bewustzijn.

Inspirerend leiderschap: De leider wordt niet de controleur van uitkomsten, maar de houder van potentie. Door vanuit verwondering te kijken, wekt hij of zij vertrouwen, creativiteit en samenwerking.

Visie: Leiderschap dat dit begrijpt, erkent dat elke visie een veld creëert. Een leider die uit nieuwsgierigheid observeert in plaats van te oordelen, opent het veld van mogelijkheden in zijn team.

Effect op de organisatie: Teams leren om realiteit niet als vaststaand te zien, maar als mede-gecreëerd. Dit vergroot veerkracht, innovatie en de capaciteit om te werken met onzekerheid.

Neuroscience

Het brein als voorspeller van de werkelijkheid

Inzicht: Het brein ziet niet wat er is, maar wat het verwacht te zien. Het zoekt bevestiging en triggert op afwijkingen. Juist die afwijkingen wat “niet klopt” zijn poorten naar vernieuwing.

Visie: Innovatieve leiders begrijpen dat nieuwe denkpatronen ontstaan wanneer het brein wordt uitgenodigd om te dwalen, te spelen en los te laten. Stilte, reflectie en toeval zijn geen ruis, maar bronnen van creativiteit.

Inspirerend leiderschap: De leider creëert veilige ruimtes waarin afwijking welkom is. Waar niet het antwoord, maar het experiment centraal staat. Zo wordt intuïtie weer een betrouwbaar instrument.

Effect op de organisatie: Culturen die ruimte geven aan intuïtie worden sensitiever, sneller in adaptatie, en meer afgestemd op subtiele signalen uit hun omgeving.

Archetypen en Symbolen

De taal van het onbewuste

Inzicht: Symbolen en archetypen vormen een universele grammatica van het onbewuste. Ze verbinden individuele ervaringen met collectieve betekenislagen.

Visie: Een leider die symbolisch leert kijken, herkent in gebeurtenissen patronen van betekenis. Dat werkt versnellend in het doorzien van wat er speelt en welke potentie nog niet is aangeboord.

Inspirerend leiderschap: De leider fungeert als vertaler tussen het zichtbare en het onzichtbare. Door verhalen, beelden en rituelen te gebruiken, activeert hij diepere lagen van motivatie en identiteit.

Effect op de organisatie: Symbolisch bewustzijn versterkt cultuur. Mensen ervaren hun werk als onderdeel van een groter verhaal, waardoor zingeving en betrokkenheid toenemen.

Toevalsdenken

Wanneer betekenis en synchroniciteit samenvallen

Inzicht: Toevalsdenken is het vermogen om samenhang te zien tussen innerlijke en uiterlijke gebeurtenissen: synchroniciteit. Het vergt openheid en het loslaten van lineaire causaliteit.

Visie: Vernieuwers die toevalsdenken cultiveren, bewegen zich soepel in complexiteit. Ze leren niet te voorspellen, maar te resoneren met wat zich aandient.

Inspirerend leiderschap: Leiders die dit principe belichamen, nodigen anderen uit om mee te luisteren naar wat wil ontstaan. Ze bouwen vertrouwen in het proces zelf, niet alleen in de planning.

Effect op de organisatie: Organisaties worden meer levend, intuïtief en zelf-organiserend. Innovatie ontstaat niet meer door strategie, maar via synchroniciteit : de juiste ontmoeting op het juiste moment.

**Laat je verwonderen.
Word een toevalsdenker.
Dan kan het onmogelijke ontstaan.**

Disclaimer

Deze whitepaper is bedoeld ter inspiratie en reflectie. De inzichten en concepten, waaronder Intuïst®, zijn gebaseerd op wetenschappelijke theorieën, praktijkervaring en persoonlijk onderzoek van de auteur. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

© 2025 Cato Pater | Intuïst®. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Aangevulde Literatuur en Bronnenlijst

Kwantumfysica, Bewustzijn en Waarneming

1. Bohm, D. (1980). *Wholeness and the Implicate Order*. London: Routledge.
Over de impliciete orde waarin alles met elkaar verbonden is; fundament van het idee dat waarneming realiteit mede schept.
2. Bohm, D. (1996). *On Dialogue*. London: Routledge.
Over het veld van betekenis dat ontstaat door dialoog en aandacht – de basis voor co-creatie en synchroniciteit.
3. Einstein, A. (1931). *Cosmic Religion and Other Opinions and Aphorisms*. New York: Covici-Friede.
Over de relatie tussen wetenschap, verwondering en intuïtie als bron van inzicht.
4. Einstein, A. (1950). *Out of My Later Years*. New York: Philosophical Library.
Bekende reflectie over het doorbreken van lineair denken en het belang van verbeelding.

Neuroscience, Intuïtie en Breinbewustzijn

5. Murphy, J. (1963). *The Power of Your Subconscious Mind*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
Klassieker over de invloed van het onderbewuste op ons gedrag, overtuigingen en succes.
6. Pillay, S. (2017). *Tinker Dabble Doodle Try: Unlock the Power of the Unfocused Mind*. New York: Ballantine Books.
Neuropsychologisch onderbouwd boek over creativiteit, verbeelding en het belang van mentale ruimte.
7. Doty, J. R. (2016). *Into the Magic Shop: A Neurosurgeon's Quest to Discover the Mysteries of the Brain and the Secrets of the Heart*. New York: Avery.
Verbindt neurowetenschap met compassie en het hart-brein als bron van intuïtief weten.
8. Dispenza, J (2019) : *Becoming Supernatural*
Hoe je kunt losbreken uit patronen door je af te stemmen op de energie van een nieuwe toekomst

Spiritualiteit, Innerlijke Stilte en Bewust Zijn

9. Tolle, E. (1997). *De kracht van het Nu (The Power of Now)*. Amsterdam: AnkhHermes.
Essentie van bewust aanwezig zijn, waarneming zonder oordeel, kern van intuïtief leiderschap.
10. Krishnamurti, J. (1993). *Think on These Things*. New York: HarperCollins.
Over waarnemen zonder conditionering; het loslaten van patronen en het vinden van innerlijke vrijheid.
11. Krishnamurti, J. (1969). *Freedom from the Known*. New York: Harper & Row.
Over het afleren van vastgeroeste denkpatronen om ruimte te maken voor inzicht.
12. Grün, A. (2005). *Levenskunst: Over de weg naar innerlijke vrijheid*. Tielt: Lannoo.
Verbindt spiritualiteit, psychologie en dagelijks leiderschap; biedt taal voor bezieling en menselijkheid in organisaties.
13. 12. De Blot, P. (2010). *Business Spiritualiteit – Leiderschap vanuit zingeving*. Breukelen: Nyenrode Business Universiteit.
Over de betekenis van zingeving, dankbaarheid en imperfectie als kern van spiritueel leiderschap.

Leiderschap, Archetypen en Innerlijk Weten

14. Jaworski, J. (1996). *Synchronicity: The Inner Path of Leadership*. San Francisco: Berrett-Koehler.
Over het scheppen van levende velden in leiderschap; synchroniciteit als bron van richting.
15. Jaworski, J. (2012). *Source: The Inner Path of Knowledge Creation*. San Francisco: Berrett-Koehler.
Verbindt quantumdenken met collectief bewustzijn in leiderschap.
16. Jung, C. G. (1952). *Synchronicity: An Acausal Connecting Principle*. Princeton: Princeton University Press.
Brontekst over betekenisvolle toevalligheden.
17. Jung, C. G. (1959). *The Archetypes and the Collective Unconscious*. Princeton: Princeton University Press.
Over universele symbolen en innerlijke beelden die het gedrag van individuen en systemen sturen.
19. Myss, C. (2001). *Sacred Contracts: Awakening Your Divine Potential*. New York: Harmony Books.
Over archetypen, zingeving en persoonlijke missie; de basis voor symbolisch en bezield leiderschap.

Purpose

20. Craig, N.: *Leiden vanuit Purpose*
Over het leren herkennen van ons zinvolle doel. Ingezet als ING's Purpose to Impact programma
21. Jauhar, S: *Het hart, Het verhaal van ons meest wonderbaarlijk orgaan*
Een cardioloog schrijft hoe het hart spreekt en een symbolische plek inneemt om ons te leiden naar onze bestemming.

Aanvullend – Filosofie, Verbinding en Zingeving

22. Tolle, E. (2005). *Een nieuwe aarde: De uitdaging van deze tijd*. Amsterdam: AnkhHermes.
Over het ontwaken van collectief bewustzijn.
23. Krishnamurti, J. (1973). *The Awakening of Intelligence*. New York: Harper & Row.
Over directe waarneming en innerlijke vrijheid.

Bronnen voor het Business Impact Board

24. Polman & Winston: *Netto Positief*.
Hoe je een succesvol en duurzaam bedrijf creëert: door meer te geven dan te nemen.
25. Scharmer, O (2012) : *Theory U*
Hoe kan ik als mens een volstrekt eigen bijdrage leveren aan de maatschappij, die tegelijkertijd aansluit bij wat de omgeving echt nodig heeft?
26. Chopra, D (2024) : *Digital Dharma*
Hoe we AI kunnen inzetten voor het goede, zodat we een meer vredige, gezonde en duurzame wereld kunnen creëren.
27. Braun, D (2021) *Patronen herkennen en veranderen met antropologische blik*.
Hoe we organisaties dienend kunnen laten zijn aan het zinvolle doel, waardoor zij waarde toevoegen aan de wereld.